

ΙΑ' ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΤΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΜΙΚΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΑΛΟΓΟ ΜΕΤΑΞΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΑΙ ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου ἐφιλοξένησε μεταξύ τῆς 16ης καί τῆς 23ης Ὀκτωβρίου 2009 τήν ΙΑ' Συνάντηση τῆς Ὀλομέλειας τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς γιά τό διάλογο Ὁρθοδόξου καί Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Συνάντηση πραγματοποιήθηκε στήν Πάφο καί σ' αὐτήν πήραν μέρος ὅλες οἱ Αὐτοκέφαλες Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες, πλὴν τῆς Βουλγαρικῆς, καί εἴκοσι Ρωμαιοκαθολικοὶ ἀντιπρόσωποι. Τό θέμα τῆς Συνάντησης ἦτο: «Ἡ θέση τοῦ Ἐπισκόπου Ρώμης ἐν τῇ κοινωσίᾳ τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τήν πρώτην Χριστιανικὴν χιλιετίαν». Συμπρόεδροι ἦσαν ὁ Μητροπολίτης Περγάνου Ἰωάννης καί ὁ Καρδινάλιος Βάλτερ Κάσπερ. Τήν Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου ἀντιπροσώπευσαν οἱ Μητροπολίτες Πάφου Γεώργιος καί Κωνσταντίας Βασίλειος.

Πρὸς τοὺς συνέδρους ἡ Α.Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Χρυσόστομος ἀπηύθυνε τὸν ἀκόλουθο χαιρετισμό:

«Μέ ἰδιαίτερη χαρά καί μέ τήν αἴσθηση τῆς εὐθύνης ἀπέναντι στήν Χριστιανικὴ ἀνθρωπότητα, ἡ παλαίφατη Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, ἡ ἀρχαιότερη στὸν Εὐρωπαϊκὸ χῶρο, φιλοξενεῖ φέτος τό διάλογο μεταξύ Ὁρθοδόξων καί Ρωμαιοκαθολικῶν. Ὁ Θεολογικὸς αὐτός διάλογος εἶναι ὁ κυριότερος στά πλαίσια τῶν διμερῶν ἐπίσημων θεολογικῶν διαλόγων τῆς Ὁρθοδοξίας μέ τήν ἑτεροδοξία, πού γίνονται μέ συντονιστὴ τό Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο. Καλωσορίζω ἐκ μέρους τῆς Ἱεραρχίας καί τοῦ πληρώματος τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου ὅλους ἐσᾶς τοὺς διακεκριμένους ἐκπροσώπους τῶν κατὰ τόπους αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, καθῶς καί τοὺς ἐκπροσώπους τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καί

εὐχομαι εὐόδωση τῶν ἐργασιῶν σας.

Σ' ἓνα κόσμο πού, στίς μέρες μας, οἱ Χριστιανοί κινδυνεύουμε νά γίνουμε μειονότητα, εἶναι ἀνάγκη νά συνδιαλεγόμαστε, μέ σκοπό τήν ἄρση τῶν διαφορῶν καί, διά τῆς εὐρέσεως τῆς πρό τοῦ χωρισμοῦ μας κοινῆς πίστεως, νά πορευθοῦμε τήν κοινήν ὁδόν τῆς σωτηρίας, ἐκπληρώνοντας ἔτσι καί τήν προσευχή τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ πρὸς τόν Θεόν - Πατέρα «ἵνα πάντες ἓν ᾦσι».

Ἄν σήμερα διαλεγόμαστε γιά τά πολλά καί ἐπικίνδυνα κακά τῆς ἐποχῆς μας, - τή μόλυνση τῆς ἀτμόσφαιρας, τή μείωση τῆς ὀζονόσφαιρας, τήν ἀλλαγὴ τῶν κλιματολογικῶν συνθηκῶν λόγω τῆς ἀνθρώπινης πλεονεξίας -, ὀφείλουμε πρωτίστως νά διαλεχθοῦμε καί νά θεραπεύσουμε τό δικό μας κακό, ἐκεῖνο τῆς διαίρεσης, γιά νά μποροῦμε νά ἐνεργοῦμε μέ μεγαλύτερη ἐπιρροή καί ἀξιοπιστία. Ἡ ἀποφυγὴ τοῦ διαλόγου, ὅπως γινόταν γιά αἰῶνες, καθὼς καί ἡ ἀποφυγὴ ἀναφορᾶς στὰ σημαντικὰ προβλήματα καί δυσκολίες πού ὑπῆρχαν ἀνάμεσα στήν Ὁρθόδοξη καί στή Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία, δέν εἶναι τακτικὴ πού μπορεῖ νά ἀποδώσει ἀποτελέσματα καί νά ὑπηρετήσῃ τήν ἀλήθεια. Ὅπως εἶπε σέ ἄλλη συνάφεια ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Περγᾶμου, «ὅποιος πιστεῦει τήν ἀλήθεια, δέν φοβᾶται νά διαλεχθεῖ». Καί ὁ Ἅγιος Μάρκος ὁ Εὐγενικός ἀναφέρει σχετικὰ: «Ὅτε δίστανται τινὲς ἀλλήλων καί οὐ χωροῦσι πρὸς λόγους, δοκεῖ μείζων εἶναι ἢ μεταξύ τούτων διαφορά. Ὅτε δ' εἰς λόγους συνέλθωσι καί ἐκάτερον μέρος νουνεχῶς ἀκροᾶσθαι τὰ παρ' ἐκατέρου λεγόμενα, εὐρίσκεται πολλάκις ὀλίγη ἢ τούτων διαφορά».

Ἡ παροῦσα συνάντηση δημιουργεῖ τήν ἐλπίδα τῆς ἀντιμετώπισης καίριων προβλημάτων στίς σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν μας μέ αἴσθημα εὐθύνης. Ὁμολογεῖται ἀπὸ ὅλους ὅτι σήμερα παρήλθεν ἡ ἐποχὴ τῶν παγετώνων στίς σχέσεις Ὁρθόδοξης καί Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καί ὅτι εὐρισκόμεθα στήν περίοδο τῆς τήξεως τῶν πάγων. Εἶναι, ὅμως, γεγονός ὅτι οἱ σχέσεις τῶν Ἐκκλησιῶν μας δηλητηριάστηκαν καί δηλητηριάζονται ἀπὸ τό πρόβλημα τῆς Οὐνίας, πού ἀποτελεῖ μιὰ ἐκκλησιολογικὴ ἐκτροπή, καί τυγχάνει γιά μᾶς μιὰ ἀπαράδεκτη μέθοδος προσηλυτισμοῦ ἐκ μέρους τῶν Ρωμαιοκα-

θολικῶν.

Ἀκανθῶδες πρόβλημα στίς συναντήσεις Ὁρθοδόξων καί Ρωμαιοκαθολικῶν παραμένει καί τό θέμα τοῦ προβαλλόμενου πρωτείου τοῦ Πάπα εἰς τήν Ἐκκλησίαν. Γνωρίζω πώς μιά πτυχή τοῦ θέματος, καί δῆ ἡ θέση τοῦ Ἐπισκόπου τῆς Ρώμης στήν Ἐκκλησία κατὰ τήν πρώτη χιλιετία τοῦ Χριστιανισμοῦ, θά ἀπασχολήσῃ τήν παροῦσα συνάντηση. Δέν θά ἤθελα, μέ κανένα τρόπο, νά παρέμβω στό διάλογο. Ἐπειδή, ὅμως, ἡ ἐνότης θά προκύβῃ ὄχι ἀπό τόν θεολογικό διάλογο, ἀλλά μετά ἀπό ἀπόφαση τῶν Ἐκκλησιῶν, εἶναι σωστό νά ἀκούονται καί νά λαμβάνονται ὑπόψη καί οἱ ἀνησυχίες τοῦ πιστοῦ λαοῦ.

Ἐμεῖς στήν Ἀνατολή ἀνέκαθεν θεωρούσαμε τόν Ἐπίσκοπο τῆς Ρώμης, ἐντός μιᾶς ἐνωμένης Ἐκκλησίας, ὡς τόν πρῶτο μεταξύ ἴσων, στό πλαίσιο τῆς πενταρχίας τῶν Πατριαρχῶν. Ἡ Ρώμη, ὡς πρωτεύουσα τότε τοῦ Κράτους, προσέδωσε στόν Ἐπίσκοπό της τήν τιμητική αὐτή θέση. Γι' αὐτό καί ὅταν στό *Annuario pontificio* τοῦ ἔτους 2006 ἀπαλείφθηκε ὁ καθιερωμένος μέχρι τό σχίσμα τοῦ 1054 ἐκκλησιαστικός τίτλος τοῦ Πάπα ὡς Πατριάρχῃ τῆς Δύσεως, ὁ λαός μας ἀνησύχησε. Ὁ τίτλος αὐτός συνδέεται ἄρρηκτα μέ τήν κοινή κατὰ τήν πρώτη χιλιετία ἐκκλησιολογία τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας, στήν ὁποία θεμελιώθηκε καί ἡ ὅλη κανονική παράδοση γιά τή διοικητική ὀργάνωση τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἀπάλειψη τοῦ τίτλου αὐτοῦ δημιούργησε στόν Ὁρθόδοξο λαό τήν ὑποψία γιά προσπάθεια ἐπιβολῆς τοῦ παπικοῦ πρωτείου ὅπως διαμορφώθηκε στή Δύση κατὰ τή δεύτερη χιλιετία τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου μένουσα σταθερά προσηλωμένη στήν Ὁρθόδοξη πίστη της, ἀλλά θεωροῦσα τήν ἐνότητα ὡς ἐντολή τοῦ Χριστοῦ, δέν διστάζει μαζί μέ ὅλες τίς ἄλλες Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες νά προσέλθῃ στό διάλογο μέ τή Ρωμαιοκαθολική Ἐκκλησία, παρά τίς πιό πάνω ἀνησυχίες καί παρά τήν πικρία τῶν καταπιέσεων καί μαρτυρίων τοῦ ποιμνίου της κατὰ τοὺς αἰῶνες τῆς Λατινοκρατίας.

Μαζί μέ ὅλες τίς ἄλλες Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες ὑπογραμμίζουμε τή σταθερή ἐμμονή μας στοὺς καθιερωμένους βασικούς πόλους τῆς ἐκκλησιαστικῆς συνείδησης τῆς πρώτης χιλιετίας τοῦ ἱστορικοῦ βί-

ου τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ Οἰκουμενικές Σύνοδοι καί οἱ μεγάλοι Πατέρες τῆς πρώτης χιλιετίας ἀποτελοῦν ἐχέγγυο γιά τήν αὐθεντική θεολογική ἐρμηνεία τοῦ μυστηρίου τῆς ἐν Χριστῷ Θείας οἰκονομίας, ἀλλά καί γιά τήν αὐθεντική βίωσή του ἀπό τοὺς πιστοὺς στοῦ μυστήριου τῆς Ἐκκλησίας, στό ὁποῖο προεκτείνεται, ὑπὸ τήν καθοδήγηση τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, ἡ συνεχής καί ἐνεργός παρουσία τοῦ Χριστοῦ μέσα στόν κόσμο, μέχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος.

Ἡ μέ εἰλικρίνεια καί ἐντιμότητα ἀναζήτησις, ἐκ μέρους τῶν Ἐκκλησιῶν μας, τῆς κοινῆς πίστεως τῆς ἀδιαίρετου Ἐκκλησίας τῆς πρώτης χιλιετίας θά πρέπει νά εἶναι ἡ μόνη ἐπιδίωξις καί ὁ μόνιμος στόχος μας.

Θά ἤθελα, ὅμως, νά ἀπευθυνθῶ καί πρὸς μία μικρὴ μερίδα Ὁρθοδόξων, πού, καλῇ τῇ πίστει, πιστεύω, ἐπαναλαμβάνουν ἀποσπασματικά καί ἐκτός ἀπὸ τὴ συνάφεια, γιά τὴν ὁποία ἐγράφησαν ἢ θεσπίστηκαν, κάποιους ἱεροὺς κανόνες καί σκανδαλίζονται ἀπὸ τὴν συμπροσευχὴ μέ μὴ Ὁρθοδόξους. Καί τοὺς ἐρωτῶ: Ἄν τὴν κοινὴν συμπροσευχὴ ἀπαγόρευαν οἱ Κανόνες, τότε ἡ Ἐκκλησία θά ἐπέτρεπε στοὺς κατηχουμένους, πού ἦταν ἀβάπτιστοι ἢ ἐνδεχομένως ἀνῆκαν σέ ἄλλες ὁμολογίες ἢ αἱρέσεις, νά συμμετέχουν σ' ἓνα μέρος τῆς Θείας Λειτουργίας; Ἡ, δὲν συνιστᾷ συμπροσευχὴ ἡ τέλεσις μικτῶν γάμων, ἡ τέλεσις δηλαδή τοῦ μυστηρίου τοῦ στεφανώματος σέ δύο ἀνθρώπους, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ ἓνας (εἴτε ὁ ἄνδρας εἴτε ἡ γυναῖκα) εἶναι ἑτερόδοξος; Ἄλλη, ἐπομένως, εἶναι ἡ πρόνοια τῶν Ἱερῶν Κανόνων καί ἄλλος ὁ σκοπὸς τους.

Κι ἀπὸ τὴν ἄλλη, δὲν συνιστᾷ ἐγωϊσμό, καί μάλιστα ἐωσφορικό ἐγωϊσμό, τό νά θέτει κάποιος, εἴτε λαϊκός εἴτε κληρικός, τὴν γνώμη του πάνω ἀπὸ τὴ γνώμη καί τίς ἀποφάσεις τῶν τοπικῶν συνόδων ὅλης τῆς Ὁρθοδοξίας; Ἐπαυσε μήπως ὁ Παράκλητος νά συγκροτεῖ τὸν θεσμό τῆς Ἐκκλησίας, νά φωτίζει τὴ σκέψη καί νά κατευθύνει τὰ διαβήματα τῶν ἐν Συνόδῳ συνερχομένων καί διαβουλευομένων Ἱεραρχῶν, καί ἐπιδημεῖ ἐπιλεκτικά μόνο σ' αὐτούς; Καιρὸς, λοιπόν, νά ἀνανήψουν. Νά προσγειωθοῦν καί νά ἀποκτήσουν τὴν σώζουσα ταπείνωσις. «Ἐχουσι τὴν γνῶσιν οἱ φύλακες».

Θά ἤθελα καί πάλιν νά καλωσορίσω ὅλους τοὺς διακεκριμένους

ἐκπροσώπους τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καί νά εὐχηθῶ τόν φωτισμό τοῦ Παναγίου Πνεύματος γιά εὐδωση τῶν ἐργασιῶν τῆς συνάντησής τους. Δέν θά μπορούσα, ὅμως, νά περατώσω τόν λόγο, ἂν δέν ἀναφερόμουν, πολύ σύντομα, στή σημερινή δεινή θέση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου καί τοῦ πληρώματός της, ἐξ αἰτίας τῆς συνεχιζόμενης γιά 35 χρόνια ἐπίθεσης καί κατοχῆς, ἀπό ἓνα βάρβαρο στήν κυριολεξία γείτονα κατακτητή. Ἡ Τουρκία, ἐκμεταλλευόμενη τήν παρουσία 120 χιλιάδων Μουσουλμάνων στήν Κύπρο, πού ἀποτελοῦσαν τό 18% τοῦ πληθυσμοῦ τῆς νήσου, μᾶς ἐπετέθη βάνανυσα καί κατέκτησε τό 37% τοῦ ἐδάφους μας. Ἐδίωξε ὅλους τούς Χριστιανούς Ἑλληνες κατοίκους ἀπό τά ἐδάφη τους καί μετέφερε 450.000 ἐποίκους ἀπό τήν Ἀνατολία μέ σκοπό τήν ἀλλοίωση τοῦ δημογραφικοῦ χαρακτῆρα τῆς νήσου μας. Ὁ ἐποικισμός συνεχίζεται καί σήμερα, ὁ δέ Τοῦρκος Πρωθυπουργός μᾶς ἀπείλησε μέ ἓνα ἑκατομύριο ἐποίκους. Οἱ Χριστιανοί ἐκτοπισθέντες (τό 40% τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Κύπρου) ὑποφέρουν στήν προσφυγιά. Κι ὅλοι μας ἀγωνιοῦμε γιά τό μέλλον, ἀφοῦ ξεκάθαρα φαίνονται οἱ διαθέσεις τῆς Τουρκίας γιά κατάληψη καί ἐκτουρκισμό ὁλόκληρης τῆς Κύπρου, ὅπως ἔκαμε στήν περίπτωση τῆς Ἀλεξανδρέττας πρίν ἀπό λίγα χρόνια. Πεντακόσιοι ναοί μας στά κατεχόμενα καταστράφηκαν. Ἄλλοι ἔγιναν μουσουλμανικά τεμένη, ἄλλοι μάντρες ζώων κι ἄλλοι ἐγκαταλείφθηκαν στή φθορά τοῦ χρόνου. Σ' ἐμᾶς, τούς νόμιμους ἰδιοκτῆτες τους, δέν μᾶς ἐπιτρέπεται οὔτε ἡ ἐπιδιόρθωση οὔτε ἡ χρήση τους.

Κάνουμε ἔκκληση σ' ὅλους ἐσᾶς. Ἀπευθυνόμαστε στά ἀδελφικά σας αἰσθήματα. Θυμηθεῖτε μας στίς προσευχές σας, ἀλλά καί πιέστε τούς ἡγέτες τῶν χωρῶν σας γιά ἀπόδοση δικαιοσύνης στήν Κύπρο.

Καλωσορίζοντάς σας ξανά στήν Κύπρο, εὐχομαι εὐχάριστη διαμονή στόν τόπο μας καί εὐδωση τῶν σκοπῶν τῆς συνάντησής σας».